

"לוֹ דָמִיה תְּהִלָּה"
יְהוֹשֻׁעַ הַיָּד

"וירם כבוד לעמו וילבש שריון בגיבור"
(מכבים א')

חיים יהושע נחמני (ר זמייבש)

נולד כ"א תשרי תש"א
נפטר כ' תשרי תשל"ד

על התאריך המדויק
לנפילתו.

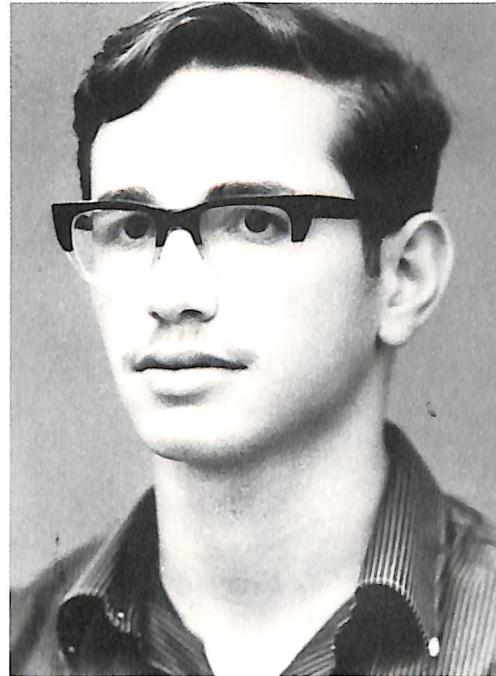
דודו זינגר, מפקד הטעק אשר ניצל פמן, סיפר על הרגעים שלפני. אמר הוא בעדותו: "דבריו האחוריים היו עכשו תגידו שמע ישראל, כדי שאם יבוא טיל נספיק לפחות זאת. לא גמר והטנק התפוצץ".

גם מפקד הטעק הראשון שלו, שהיה עימיו בקרוב עד שלושה ימים לפני נפילתו, סיפר לו: "הינו בקרב קשה ביום חמישי א' דצוה"מ, כולנו התנפלו על האוכל, ורק יהושע חזרנו להתארגנות ביום שישי א' דצוה"מ, כולם התנפלו על האוכל, ורק יהושע שאל אם ישין כדי שיכל לקדש בעבר".

זה שקט וענין, ומטבעו לעולם לא דברם מיותרם. היה בין המציגנים בתלמוד תורה בו למד ובישיבה. כן היה מהמציגנים ביוטר בחוג לראיית-חשבון באוניברסיטה. תמיד היה שב מהבחן ואשאלוונו על מידת הצלחתו. "בסדר" הוא ענה, ורק אחר כך נודע לנו מפני מורי ומטעודותי, כי היה תמיד הראשון במבחןים. היה מסור למשפחה במסירות שאין לדוגמה, איןני זוכר מקרה בו אמרתי לו דבר וסירב לו. בפינטו בבית מדרשו של האדמו"ר מספינקא ישב לו, ושם עזב אל פינה אחרת בגןיזו של בורא עולם. קשה לנו המכאה עד למאד. מי יתן לנו תמורה, מי ייתן והקרבן לא יהיה קרבן שוא, ונזכה כולם לשлом אמיתי. אבי הכותב בدمע,

אבי נחשוני

ב"ה, כ"ז בטבת התשל"ז

בני הקדוש חיים יהושע הי"ד

"הוא היה מתכוון לגמר את השם"

עברית שנה מאוחר יותר צור בנו נפל בני הקדוש על שפת התעללה. קשה לי לכתוב עליו ולמנות טליתו הנעלאות והנסგבות, וגם אם אכתוב הרי זו כתיפה כן הימ. זכרוני ביום היכירום תש"ד התפללו בבית מדרשו של האדמו"ר מספינקא שליט"א, נקבעה התפילה ונודע דבר פרוץ המלחמה. הוא ניגש אליו ואמר "אבא אלר לראות אם הרעה אליו הקרייה". אמר ויצא. בהיותו כבר מחוץ לבית המדרש, שמע כי האדמו"ר שליט"א החל בתפילה הקטעה "היה עם פיפוי", חזר על עקבותיו כדי שיצליח עוד לשמעו תפילה זו, לפני שי יצא אל הקרב. עם סיומה של תפילה זו, עזב את בית הכנסת ופנה הביתה. חזר ואמר לו "עדין לא הגיע צו הקרייה, סימן שהמצב טוב שהרי אמר השרים תניד ראשונים במלחמה".

במצאי יום כיפור הגיע אותו צו, שבישר כי בכל זאת המצב רציני. יצא אל הדרכו, ובראותו אומנו - הורי המודאגים - הריגע באומרו: "אין לכם מה לדאג, עד שאני אגיע יהה כבר אחרי המלחמה". נפרדנו ממנו בלב כבד מאד. רגשות רעות רבות התעוררו בם. עד לחול המועד סוכות לא שמענו ממנו דבר. אך הגעה הגליה הראשונה בה אמר כי הוא אינו חסר דבר, ובקרוב יחוור הביתה. לאחר יומיים - שוב גליה באותו סגן ובאותה רוח. רק בהושענא-רבא השתנו פניו הדברים, הגליה נסחה בצורה אחרת, וכайлוי בישרה כבר על הסוף הכה שעות מספר אחרי קיבלתנו אותה. "לא חסר לי דבר" - כתב הוא - "רק סוכה אין ובkoshi אני יודע מתי נופל החג". בסוף גלייתו כתוב הוא: "אל תנטו לשלחן לי דבר, כי אני משוכנע שכבר לא יגיע לידי". מזל משפט זה נדם קולו, עד היום המר בו הודיעו לי את האסון "בנך גuder", ועוד באו קבוצת חברים לנשך, וסיפר

"רק אשר אבד לי - קנינו לעד".

לזכרו של אחינו

"לכל איש יש שם"

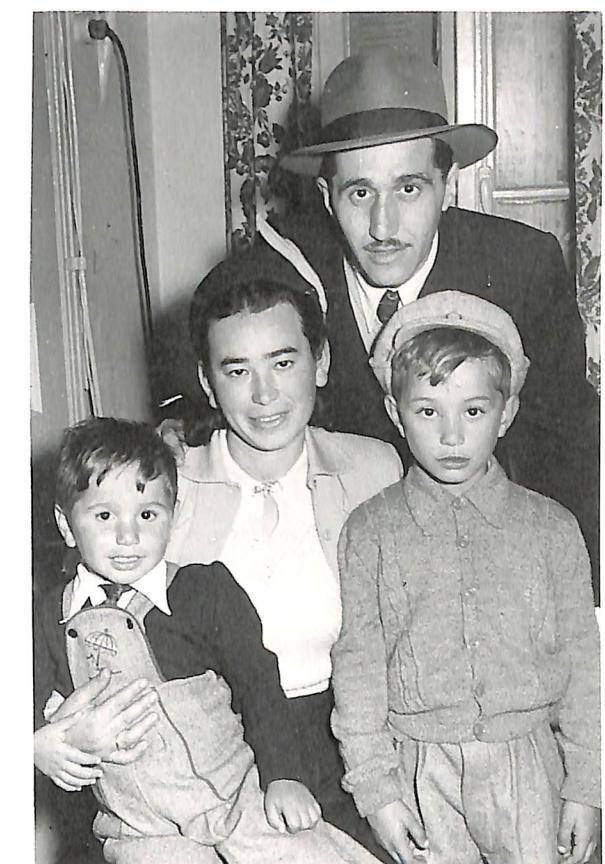
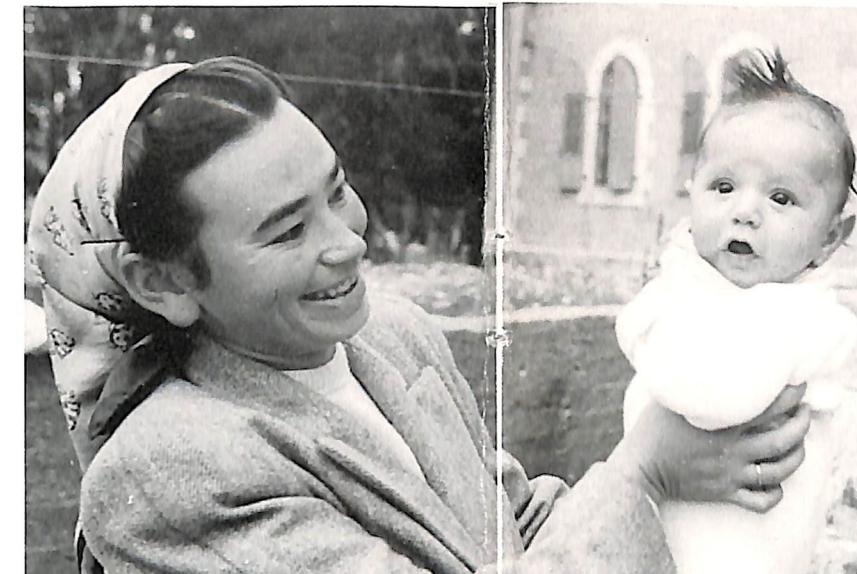
יושע נולד בחול המועד סוכות, כ"א בתשרי תש"א, בירושלים, בן שני להורי, מאיר צבי ורבקה. הוא נקרא על-שם סבו מצד אביו, רבי חיים יהושע רחמייבש ה"ד. הסבא היה מבני עלייה של דור יראה של יהודות מזרח אירופה שטרם החורבן. הוא היה חסיד, ירא שמים ותلمיד חכם מופלא, שסרב לקבל עליו על רבנות והקדיש חייו לחינוך הנער והרבצת תורה. כך תאר אותו לימים בנו,

הסופר יהודה נחשו :

"בלילות האירה מנורה על שולחן דב מידות ועמוס ספרים עבי כרם כשגעימה דקיקה מרדיימה את הבנים בלחש קדוש. קודש היו אצלו הלילות ללימודים, דף רדף דף בש"ס, במפרשים, בזוהר, בספרי חסידות ומחקר... אזכור את אבא זיל על רקע הספרים כאשר יזכיר איש כוכבים על השמים, אזכור לילתו שלא ניתן לשכוח, אזכור חרdotות חידושי ועומק סברותיו, אזכור אמונהו הגדולה והתמיימה, אזכור זוגתו,امي, אשר שמרה ניב פיו וידעה כי אחד קדוש מהלך בביתה".

רבי חיים יהושע עסוק, בין השאר, בכתיבת חידושים לארבעת חלקי השולחן ערוך, אף הספיק לסייע פירוש לשנים מחלקיים. כאשר הוביל יהוד' מחוז גרויסדורדן בטרנסילבניה על ידי הגරמנים למחרנות המואת, נטל איתו את כתוב היד שאבד עימו.

רבי חיים יהושע זוגתו זוגתו נספו באושוויץ - קרבים מבני המשפחה - ביום יג בסיוון תש"ג. בנו מאיר צבי, ששחה בעיר בודפשט בעת המלחמה, הצליח להימלט מצפוני הכוחות הנאציים שעצרויהם עם כניסה להונגריה; ובחסדי ה' הצליח יחד עם זוגתו להבריח את הגבול לרומניה כשהם

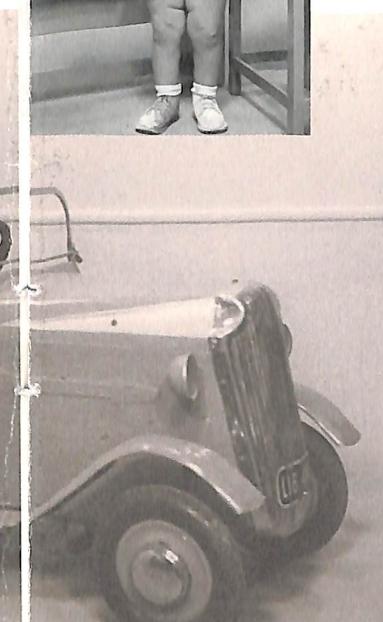

נעוזים בטעודות מזיפות, מרווחה הגיע בדרך לא דרך לארץ ישראל. כאן הקים את ביתו הפרטיא אף היטה שכם להקמת הבית הלאומי, הן כחבר במחתרת בשורותיו של הארגון הצבאי לאומי ("האצ"ל") והן בשורות צה"ל, במהלך מלחמת השחרור.

"ימינו נצל עובר"

ימי ילדותו של יהושע עברו עליו בירושלים, בשכונת קטמון הישנה שם התגוררה משפחתו. מותגנות הילדיות נשקפת דמותו של ילד יפה, בהיר עינים ושיער, שתלתיו ירודים על מידותיו וחירס טוב מאיר את פניו. את לימודייסודותם החל בבית הספר הממ"ד "במעלה" בירושלים; ומשערה משפחתו לעיר בני ברק סיים לימודיו בבית הספר "רבי עקיבא מרכז" בעיר. בעקבות חברים המשיר יהושע דרכו לישיבת בני-עקיבא בכפר הרא"ה. שם בישיבה על ראש הגבעה, בצל הדקל הנישא, שביל העופר שבין בית המדרש הישן לפנימית צrifי העז; בין כתות הלימוד למגרש הcadogel - עברו עליו שנות נערות ונגרות. הוא התערה חברתיות לבני מחוזו (שבט "נחשון"); היה אהוב ונאהב על חברי; וכדרכו בקדושים בלט בהיותו תלמיד מצטיין במגמה הריאלית-פיזיקלית בסיום לימודיו בישיבה, לאחר התלבשות באשר להמשך

דרךו, החליט להתגייס לצבא במסגרת חיל-השרון. הוא עבר את כל שלבי ההכשרה החילית: טירונות, מקצועות, צמ"פ ומבצעית. הוא נטל חלק עם יחידתו במלחת התהשה, ובשליה שירותו הסדיר שימש כמדירן קשר בבית הספר לשرين. לאחר שחרורו מהצבא החל למדוי אוניברסיטת בר-אילן, בוגמת כלכלה וריאית חשבון. הוא הספיק לסיים שתי שנות לימוד אקדמיות בהצעיותם כדרכו, תוך שמרונו בפקולטה תולמים בו תקוות לעתיד ומוגבים לו גדלות - כפי שהיעידו עליו לאחר נפילתו. במקביל למדויון - וכדי לסייעו להוריו במיון הלימודים - עבד בחരיצות במזרד להנחלת חשבונות. ביום הכיפורים תש"ד התפלל כהרגלו מדי שנה עם בני משפחתו בבית הכנסת של האדמו"ר מספינקא בבני ברק (בית חסידות אליו השתער סבו רבי חיים יהושע הי"ד לפני השואה) - ממש חזעך במהלך היום הנורא ליחידתו.

→ "געץ שטול על פלאי מים"

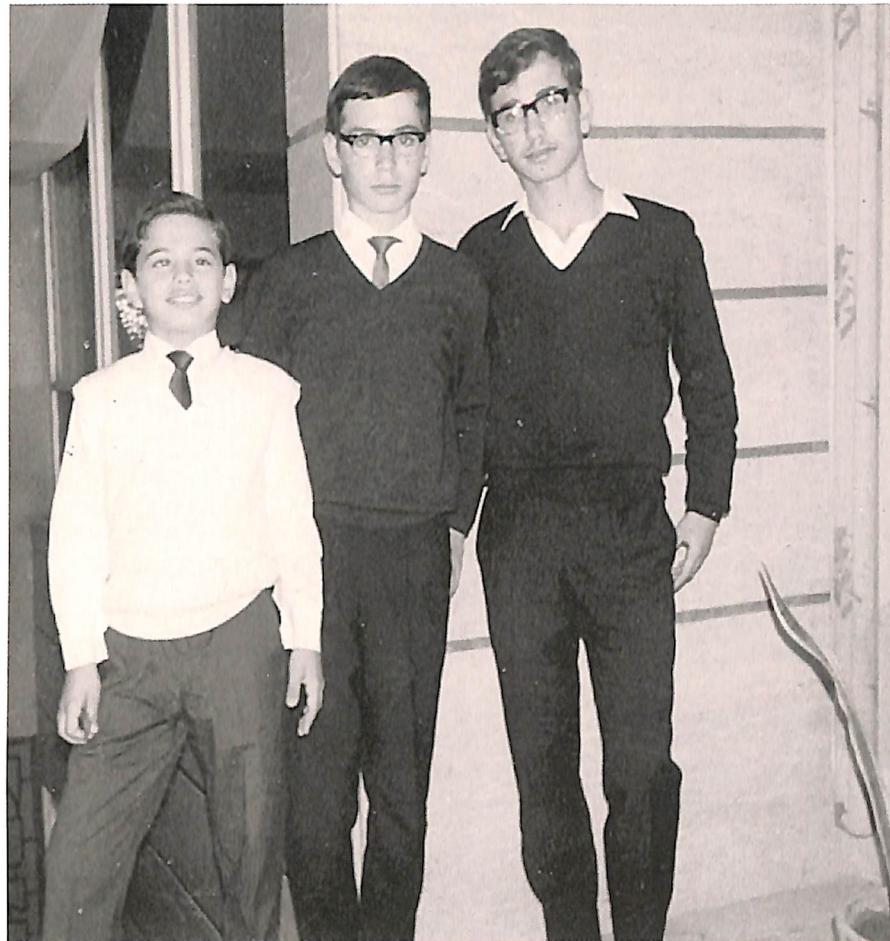
מורגעל בפינו כشابן צעיר מת לדמות מיתתו ל"עץ שנגדע" על משקל הכתוב "כי האדם עץ השדה". ואכן עץ כך האדם - אם רצונך לבחון טיבו צא ובודק את שורשיו וקרקע גידולו; כי האדם, בסופו של דבר ואחרי הכל, אינו אלא תבנית נוף בית הוורי.

קרקע גידולו של יהושע הייתה בבית שאfine אותו שילוב מיוחד שכבר אינו מצוי במקומותינו. מחד, נשבה ברוח של חסידות עממית, מזרחה - ארופאית; ומצדך, שרתה ברוח של לאומיות - ציונית שורשית, ארצישראלית.

ההורם, אנשיים ישרים ותמיימי דרך, היו בגופם "גשר חי". בין שני העולמות: העולם היישן שחרב בשואה הנוראה ואבד בעשן המשרפות ועימו רבים מאוד מבני המשפחה הקרובים - הורים, אחים ואחים; והעולם החדש שקרם עור וגידים פה בארץ אבות ושבתחיתו נטלם הם חלק.

הם שנותרו "שנים מעיר ואחד משפחה" הקימו ביום ירושלים ואחר כך בבני ברק. היו מתפרנסים בתחילת הקריירה בעמל ודוחק מעבודת כפיהם ועם זאת כתמיד שמחים בחלקם. חייו במציאות כשהם חוסכים מפיקים למען החשוב מכל בעיניהם - חינוך הילדים. ביום היה בית הערר והטוטרות" שבו היו מאות הספרים שמלאו קירותיו לאורכם ורוחם; וה"גאותה" היחידה בו הייתה על הצלהת הילדים בתלמודם. זה היה בית שהרתה בו שמחת חיים וניגון חסידי לצד איפוק והשלמה; זה היה גם בית של נתינה, עזרה לזוות וחסד.

האב ר' מאיר צבי, היה איש יודע ספר, חדש וחוכמה ושנינה, מלא שמחה ומazel משמחתו לאחרים, אהוב ונערץ על סביבותיו. ברבות השנים היה לפה ודואג ליגיעי כפיים, בהגנה על זכויותיהם, נציג עובדים באיגוד המ מקצועי. הוא עסק הרבה בಗ��ות חסדים ובעיקר הייתה חביבה עליו מצוות ←

→ "קמחא דפסחא" בה השקי מדי שנה בסנה פאגנו ומאזנו. האב לא עמד בשבר הגדול של מות בנו אהובו ולקה בבריאותו, ומני איז עוד יומתו לא שב לאיתנו.

"לך דומה תהילה"

קשה למונת שבחו של אדם צער שנקטף באיבו, כאשר מרבית כוחותיו הפוטנציאליים טרם יצאו מין הכח אל הפעול. אולם דומה כי תאוור תכונותיו יכול להעיד במשהו על מה שהיה בו ועל מה שהוא עוד צפון בו, ולמרבה הצער לא זכינו שיתמכש. שתי

ఈושע היה שקט ממד מטבחו, מופנים, כמעט דבר ידוע היה כשתקן. חוט של צביעות וענווה היה משוער עליו בכל דרכיו. מעולם לא נتفس על דבריו יורה ורהור, אף שהיה לו בהחלה בסיס לכך. את שתקנותו תאר ליפים דודן, בדבריו זכרן שכטב עליו, כמו שמהלך והוא "נשא עימיו סוד גדול".

אליה שזכה להתקרב אליו יידעו לגלות, כי מתחת לשכבות השקט" הגליה רחשו תוכנות רבות אחרות, ובهن, רגשות הרבה ואהבת ההזלה, אופטימיות ושמחה חיים, טוב לב וחוש הומור נפלא. הוא היה גם איש ספר ו"בעל" ספרים ללא הפסקה. טוב לבו מצא ביטוי בסיווע ועזרה שנתן לחברים שהתקשו בלימודים, תוך שהוא "מושך" אותם אחריו.

לצד מידותיו היה בעל כשרון גדול. יהושע חונן בשכל טוב וב"ראש" מבירק ובכל שלב של חייו גמרו עליו מוריו ומכוירו את ההלל. עיקר כשרונו באלביטוי בתחום הריאלי-מתמטי. כשרו האנגליטי בא גם לידי ביצוע בתחריביו הגדול - משחק השחמט. אף שלא שיחק במסגרת רשמיota, הרי שכרב מילידותו "היכה" על לוח השחמט יריבים מבוגרים ומונסים ממנו. יש בהחלה ב"אופיו" של משחק השח מחפיים שהלמו את אישיותו: ניתוח בעיות ופתרמן; "ראית" מהלכים קדימה; איפוק ושליטה עצמית; המעשה עיקר ולא הדיבור.

→ "מי באש... וממי בחורב"

يهושע שירת כטנקיסט (בתפקיד טען-קשר) בפלוגה ב' של גדוד 407 בחטיבת השריון 600, אשר הייתה חלק מ"אגדמת שרון" במהלך יום היפורים. לאחר ההתקרגנות הראשונית במחסני החירום ירדה היחידה לסייע. בסיום הראשונים של המלחמה נטלה היחידה חלק בקרבות הבלימה הקשים, שנעודו לעזרה את הצבא המצרי שפרץ את קו המעוזים ו"שטרף" לתוך חצי האי סיני. לאחר יצוב קו המערקה (ולאחר כשלון הניסיון הראשון לפריצת קו האויב), הוטלה על האוגדה המשימה להעברת המלחמה אל עורף האויב - לשטח שמעבר לتعلת סואץ.

לשם ביצוע המשימה היה צריך חינוי לפוץ דרך ב"תפר" שבין שתי הארמות המצריות - דרך אשר דרכה ניתן היה להعبر את "גשר-הגלילים" ובעקבותיו את הכוחות אשר מייעדים היו לתפוס את "ראש הגשר" ממערב לטליה, על אדמות מצרים. היה זה מהלך שנועד לנתק את הצבא המצרי מהעורף שלו ולכתרו, ועל-ידי כך, להביא להכרעה במערכה.ليل החמישה עשר באוקטובר נועד להיות ליל פריצת הציר. תאוור חלקה של היחידה בה שירות יהושע באותו לילה מר ונמהר, מובא ב"ספר החטיבה" שהוצא לאחר המלחמה. להלן קטעים מתוכו:

"...דונה כי המשימה הקשה ביותר באותו לילה הוטלה על גודוד 407 שהשתתף בכוח הפריצה. עם רדת החשיכה, יצא כח הפריצה בדרך אל התעללה. משטח העירקות נע הכח בשדרות כשבראשו גודוד הסיוור האוגדתי ואחריו

שלושת גודי השריון ולבסוף האנchnים.

על גודוד 407 הוטל להיכנס אחרי הגדים האחרים ולטהר את השטח שבין "טרטור" ו"עכבייש"... פלוגה ב' בפיקודו של גלעד היה צריכה להמשיך על "לקסיקון" עד צומת "טרטור" ולטהר את ציר "טרטור" מערבה. הלילה היה שקט והגדוד החל נע מזרחה בלי להתקל בכוחות אויב, כשהוא עוקף את "כישוף" מדורים בדרכו ל"לקסיקון". עד מורה החלו פניו השטח לשנתונות ואת מקום הדיווניות הנמוכות תפסו תעלות עמווקות, תעלותיה של ה"חוונה הסינית" שנחפרו על-ידי המצריים. הוא אלה תעלות עמווקות מאוד שלא אפשרו מעבר טנקים.

...כש הגיעו גודוד הסיוור ל"לקון" היה במקום שקט, אך ←

כעבור זkidן מה הבחינו המצריים בשירין הישראלי ופתחו באש. היה חושך מוחלט ובמהרה החלו טנקים להפגע. פלוגה ב' נעה כמתוכן על כביש "לקסיקון" צפונה. מימין נראה שני טנקים בזוררים, כנראה של גדור אחר. הפלוגה עברה אותם ואז החלו טילוטים עפifs לעברם. הם הבינו כי על על מארב נ"ט מצרי".

על קורותיו של הטנק בו שרת יהושע, בהמשך אותו לילה, העיד מפקד הטנק, אשר היה היחיד מבין ארבעת אנשי הצוות אשר נותר בחים, ואלו דבריו:

"גנקלמן במארב בצומת 'לקסיקון'-טרטור. בתחילת נפגעים טנקים 2ב' ו-4ב'. דגון C-800 מטר אחוריה ליד הרכומות. ירימ לכיוון ממנה באו טיל הנט"ט. ניסינו לפרוץ שניית, לא זכר אם זה היה בפעם שנייה או שלישי. טנק המ"פ עללה על מוקש, ורק אז מכךנו לדעת כי היי מוקשים בצד הדורך. טנק 2א פרש צחל, פינימם את הצוות שלו, לוחלים מארח. בשעה 03.00 Uhr, יחד עם טנק נספה, נענו לכיוון צפון על ציר 'לקסיקון'... ניסינו לפרוץ את הצומת עוד פעם... לפתע הרגשית פגעה בצריח בערך מול הטנק. קשר מלפנים... אני זכר הבהק חזק... התותח היה מכוען

מזרחה... עפתי החוצה... ומכאן אני זכר דבר".

לייל פריצת הציר המתואර לעיל, אשר הוביל בסופו של דבר לשינוי פני המערכת כולה בגדaze המצרית, גבוה מחר דמים כבד. 31 מלח"ל גדור 407 נפלו במלחמה, חלקם הגדל באותו לילה. הבוקה והמבולקה ששררו בלילה הנורא ההוא גורמו לחוסר ודאות באשר לגורלם של אנשי צוות הטנק של יהושע. יהושע הוכר כ"נעדר".

רק לאחר כ ארבעה חודשים - שנעו בין תקופות ליושן - ובעקבות דיזיה של הדיסקוט החורוכה שנשאה את שמו, הובא יהושע לקבר ישראל, לאחר ארונות הולכים מאות רבות של בני משפחה, חבירים ומקרים, כshedמעותיהם מתערבות עם דמעותיהם שנתקכו בגשם זליפות מעל, ביום חורפי של חדש טבת.

"יתרומם ויתגוזל"

שלוש גליות הספיק יהושע לשלווה להוריו משדה המערכת, קצרות ומואפקות היו הן, וmobilitot את הסערה המתחוללת סביבו ובתוכו. בשוליה של הגליה الأخيرة, שכטב הוא מונבא ללא דעת את העומד להתרחש,

בכובתו: "אל תנטו לשלוח לי כלום כי אני משוכנע שלא
גיא אל", ואכן בלילה של אותו יום בו נכתבו הדברים,
התחולל הקרב האחרון שבו נפל.

ערב יום הולדתו ה-כ"ג, ביום שישי של חול המועד סוכות תש"ד, בשלתי חת האסיפה, נאסף יהושע ונסתלק מאיינו בסערה; בלכנתו ונתקים בו מקרה שנאמר "מי עלה בהר
ה, נקי כפים ובר לבב".

"נקי כפים" - ביחסים שבין אדם לחברו, שכן לא גרים מיימי עול לאיש, היה חבר נאמן לחבריו ובן משפחה מסור ואוהב להורי ומשפחתו. "בר לבב" - בין אדם למקום. הוא דבק בדרך הישרה בה גדל וחונך בבית ובישיבה, מבלי לסתות ממנה כמלוא הנימה, הן בשירותו הצבאי והן לאחראי, חרף כל הקשיים. קר, למשל, תיאר בתפעלות אחד מחבריוليل שבת, שהוא ערבו של ים קרב מטייש, כשהטנקים שבו להטהרכות והחילום, עיפנים ורבעים, "התנפלו" על האוכל בעוד יהושע תר אחרין לקידוש טרם שיאכל. כך אף בגליה האחרון שכתב יהושע להורי בה הוא מיציר על כי "...מה שאין כאן אין זה סוכה ובקשי אני יידע באיזה ים החג מפל".

המשורר אמר גלבוע, חתן פרנס ישראל לשירה, כותב בספריו "חולמים ואדומים", שיר קינה על אחיו המת, הנושא את השם "פני יהושע", אשר בקטעים מתוכו מצאנו לראוי לחתום את דברינו.

"יהודים מעלה אל פני מביט. ופניו זהב / שחוט. חלום קר.
חלום חנות.

ולרגלי הים מכח נצחים אל החוף. / אני חוליה נהיתו. דומה,
אני עומד למות.

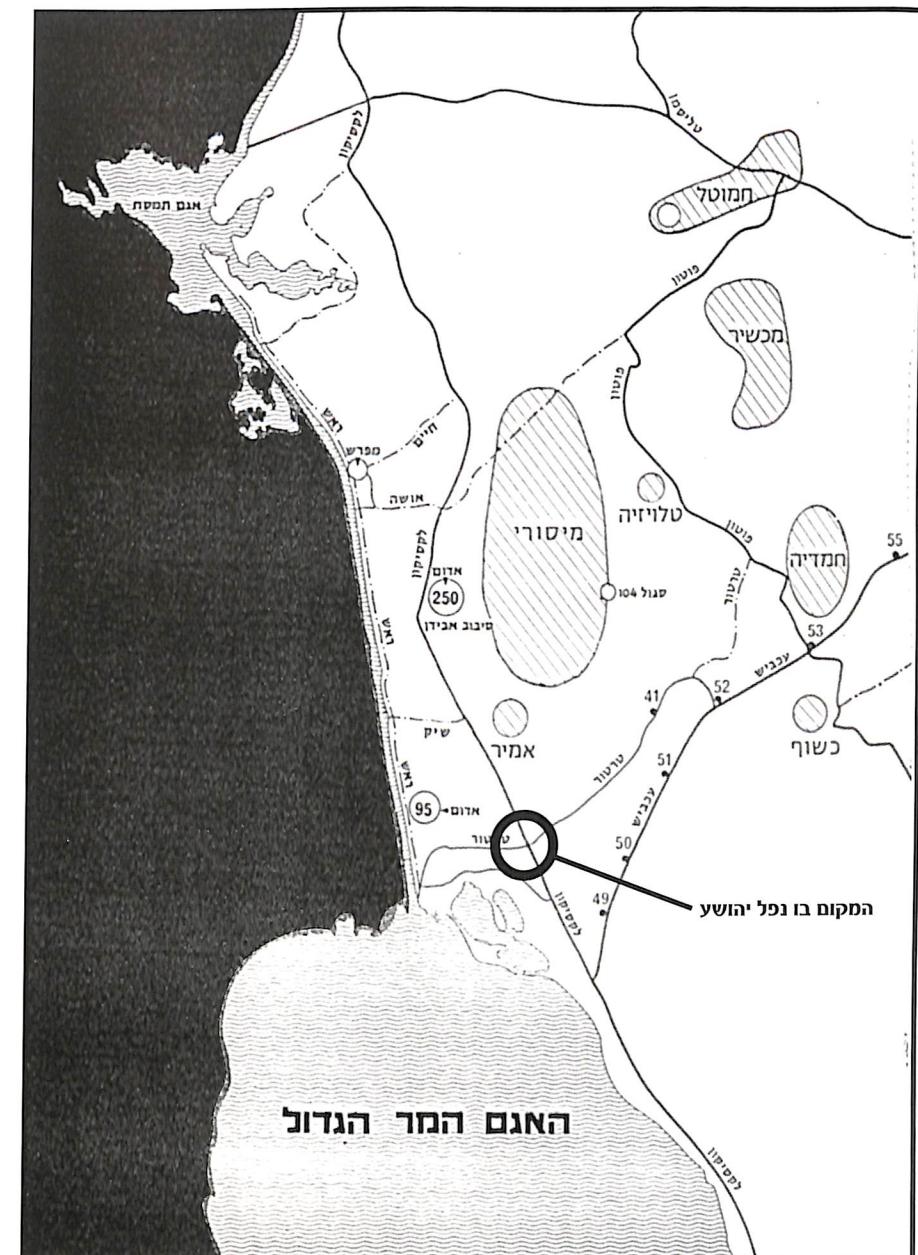
...גם יהושע עכשו נח ממלחמות. / שהנחיל נחלה לעמו,
אבל קבר לא חשב לו / בהרי אפרים.

על בן לילה לילה הוא יוצא / לשוח בשמיים.
...והומה בי, הומה בי סוף / המכחה לרגלי את מותי

gal ach gal -
על פני חיים רבים
יתרומם ויתגדל".

הטנק בו נלחם יהושע ונפגע

צבא הגנה לישראל
3125 3.3. וחוות
סוקט - תרנ"ג
74 ~ זרנ'ג

רכב אטלה כויהן ג'יילס (פיקס)

ברם גם היה מושך כויהן (מג'אנט'ר) מ-
הקיה חזרה לאחיה, ביום כ- טבת, 16 פברואר
באיתר של ציון ה- נס, נס ציון קאנטי, מטה' 1 כ- 2000 מטר.
הרין ג'אל כויהן לוי, (ג'ון) כהן האזני.

ב- 16 פברואר היה מושך כויהן (פ' ג'אנט'ר)
הכיהן התגלה כויהן, בקיה נס פ' ג'אנט'ר כ- 2000 מטר.
(היה כ- 1000 מטר).

היה כ- 1000 מטר (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר)
ב- 1000 מטר (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר), נס ציון פ' ג'אנט'ר.

ב- 1000 מטר (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר)
ב- 1000 מטר (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר).
ב- 1000 מטר (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר).

וכויהן (פ' ג'אנט'ר)
וכויהן (פ' ג'אנט'ר)

91-1
(1x10)

15.10.73

ג'אנט'ר כויהן (פ' ג'אנט'ר)
ב- 1000 מטר (פ' ג'אנט'ר) כויהן (פ' ג'אנט'ר)

ג'אנט'ר
כויהן (פ' ג'אנט'ר)

גלויה אחרונה שנשלחה בבוקר יום נפילתו

מתוך דברי הרוב צוקרמן שליט"א בהתפוד ליום ה"שלושים"

"המונה מספר לכוכבים, לכולם בשמות יקרים". יש חשיבות למספר הכללי, לבכי הכללי ולצער הכללי; אולם יש חשיבות גם לשם הנקרה לכל אחד ואחד... יש חשבון כללי של הכלל ויש חשבון פרטני של כל יחיד ויחיד. ישיבתנו איבדה שנים-עשר מותלמידיה שככל אחד ואחד מהם היה עולם בפני עצמו; כל אחד ואחד בדרכוpeccial; כל אחד ואחד ומוקומוpeccial; אך, הן בשעת גידולו והן - קשה לומר זאת - בשעת נפילתו.

שלוש תכונות מיוחדות היו לו להושא: הוא היה בעל מחשבה, היתה לו חזות חיים, והוא היה מרובה מעש. לא תמיד שלוש תכונות אלו מזדווגות ביחד. מי שמרבה מחשבה, עיתים שהוא ממוצע לעשות, שהמחשבה המורובה עלולה למנוע האדם מעשייה. וכי שהוא מרובה מחשבה, עיתים כען צער נסורך על פניו, שהמחשבה טורדת מנוחתן.

bihoshut ha-tamezga tachnotot al. היה עמוק לחשוף, מעולם לא הסתפק במה ששמע או קיבל מאחרים. הירבה לשאול ולחקרו; אף ששאלותיו מרובות - הרי גם עשייתו הייתה מרובה. הייתה לו חזות חיים שהtabataה בכל תחום ותחום, שמחות הידע ושמחת אורח החיים. תמיד היה רגאל ואוהב לפנים ול Shir, יתכן שה"נשמה החסידית" הייתה בו מבית-אבא, הובילה אותו לכך.

רבותינו אמרו: "גדולים צדיקים במייתם יותר מבחייהם". לעיתים כ舍תבטים בביטוי "צדיק" על פלוי אלמוני, במיוחד על בחור צער, זה נראה משונה. ה"יית' רוצה לעין זה רעיון שנדמה לי שיש בו אמת מרובה. נאמר "צדיק באמונתו יחייה". הצדיק הוא זה שהאמין באמון, אבל הוא גם מסוגל לחיות באוטה אמונה. רבים מאייתנו, בעלי-תורה ובבעלי-מצוות, לעתים קרובות, אמונתם הפנימית עמוקה יותר מזו שבאה לביטוי באורח החיים. זה המסוגל להביא לידי ביתוי מוחשי את מילוא משמעויות האמונה, גם אם הוא צער, הוא בבחינת צדיק, במובן שמתיקים בו "צדיק באמונתו יחייה". להושא היה דרך משלו והוא האמין בדרך בה הילך וחוי אותה בצורה עקבית ביחס עד אותו יום מ/or ונכחה.

"גדולים צדיקים במייתם יותר מבחייהם". אנו שופטים את הצדיקים بحيיהם על פי מעשייהם הנראים לעין, והויל והעין מעצם טבעה אינה יכולה לחזור, איןנו יכולם להערכם לפי גודלם האומיניטי, שכם שהרואה מוגבלת היא, כך מוגבל הזמן ומוגבל הڪעסה; ובשל מוגבלותם של החיים אין לנו יכולם לראות בהם הגדלות

נשיא מדינת ישראל

ירושלים, כ"ט בניסן תש"י

משפט רצובייש היקרה,

אין נחומיים על אבדך היקר מכל, וירודע אני שאין בכחון של
מלים להפיג את הכאב והצער. כתוב אני אליכם כי אבל אני ייחד
עםכם ומשתתקף בעורכם וביגונכם.

כאכלם הוא כאב האומה כולה, המבכה מרה את כל אחד מפיקרייה
שנפלו במערכה. חיים זיל נמנעה עם הגבורים שלמה בחיליהם על הגנתנו,
ושמו ייחרת בדברי הימים של עמנו הרצופים מאבק על קיומו.

תפיית כולנו היה, שללחמת יום הבכירות שנקפהה علينا, ואשר
תבעה קרבותנה כה רבים, תביא בעקבותיה את השלום המיווכח, וכי בזכות
גבוריינו נזכה לראות מדינת ישראל שלולה ובוטחת שלא תדע עוד
מלחמות - ותאה זו גם נחמתכם.

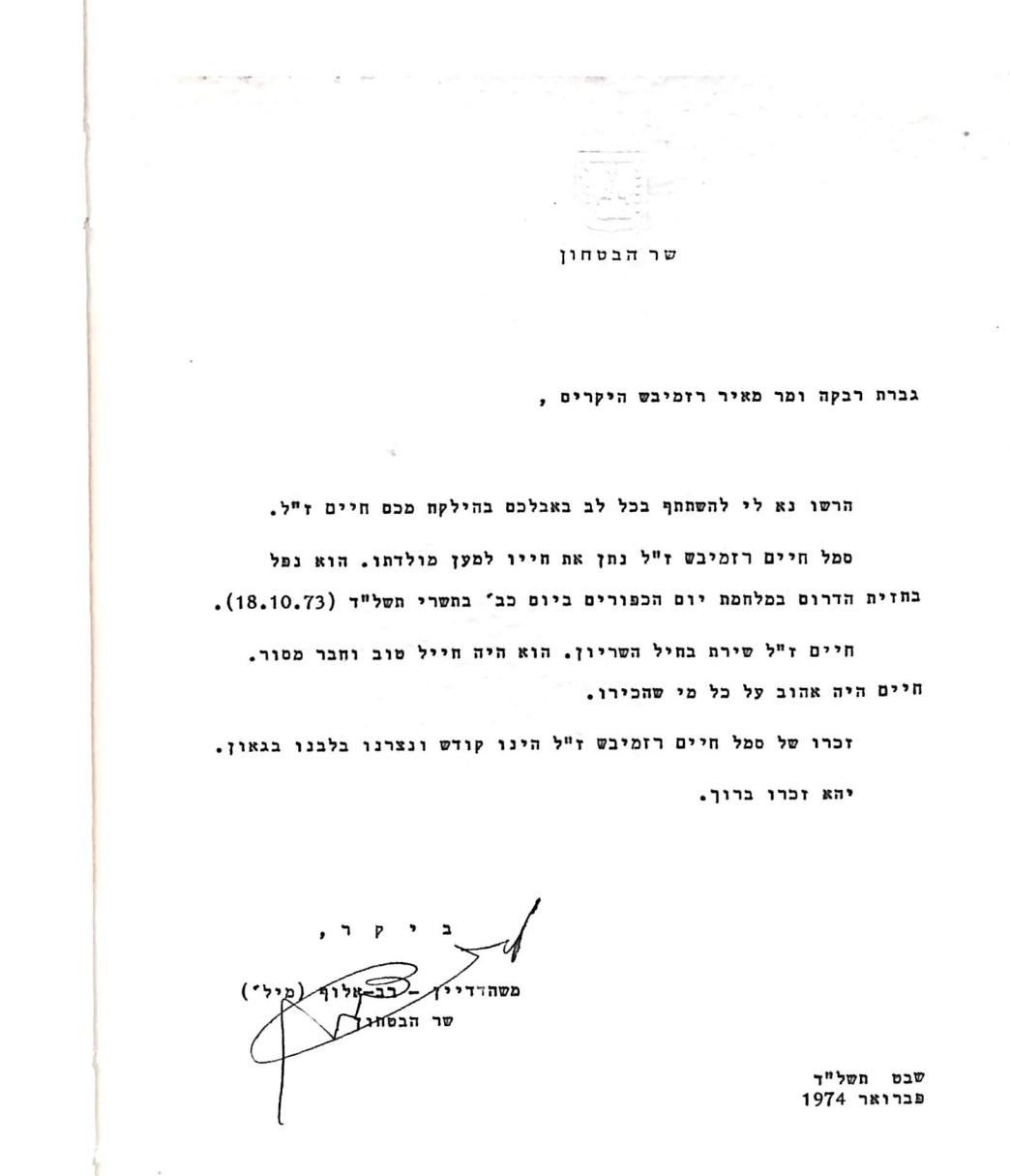
שלכם בהזקורה,

אלנוי כץ

וועמוקות - לא כן בזקן מיתתם. מון הרוב חרל"פ אומר כי רב אינו יכול לחתת לתלמידיו אלא מה שיש בו (ברב). אלישע ביקש מאליהו הנביא, מוח ורבי, "ויה נא פי שנים ברוחך אל... ", ואליוהו השיבו כי אם יראהו במוות יזכה לך. הסיבה שלא לה אליכ' בחיו להענות לאליישע הינה, כי כל עוד היה הוא חי - עם כל גודלו - היה הוא "מוגבל" ולא יכול לתת יותר מממה שיש לך, דהיינו: יותר ממה שנראה לאדם. רק במוותו - כאשר סרהה ה"מוגבלות" וסר הצמצום, יוכל ליתן לו מבוקשו. כשאנו מעיריכים את אותם קדושים שנפלו במלחמה, אנו מעיריכים אותם על פי מה שאנו הכרנו בחיהם, אבל הערכה זו אינה יכולה כלל למצות את מה שהם באמת הי' והכילה.

.... הזכרתי כמה מתקנותיו של יהושע, אבל כל זה רק מעט מדעריך ממה שבאמת היה בו. יש בייטוי בחז"ל שהקב"ה "מגלאן זכות על ידי זכאי". במוות - יהושע וחבירו הם זכו - ומגלגן זכות על ידי-זכאי - משמע שזכותם זוכותם גודלה עד מאד. על הרוגי לוד, שמשרו נפשם למען הכלל, אמרו חז"ל שאין אף בריה יכולה לעמוד במחיצתם, כי אדם המכון למסור נפשו כדי להציל את הכלל כולו, הרי הוא מוציא עצמו מותחן היחיד שלו - והופך להיות הכלל; כי כל הציבור עליו נשא, ובזכותו הוא חי. אכן, גודלים היו הם בחיהם, למורותיהם - במוגבלות ראייתנו - ראייתם מילא גודלם רק בעת מיתתם.

.... כשבאו תלמידיו של רבינו יוחנן בן-זכאי לנחמו על מוות בניו - לא קיבל מהם ניחומים, והוא אמר לכל אחד מהם, לא די לי בצערי שאיתה מצור ליערים של אחרים (ויש לשים לב כי רבני יוחנן בשעת צערו היה חש ומרגיש בצערים של אחרים, אף שהללו - כגון אדם הראשון - כבר קיבל ניחומים). עד שבא תלמידו, רבן אלעזר בן-ערן ואמר לו: משל מלך שהפקיד פקדון בידי אהבו, והוא אהבו של המלך חוד בכל עת שמא אין ראי לשמור הפקדון או שמא יקלקל הפקדון, עד שנטול המלך פקדונו חרזה ושמחה אהבו של מלך אשר מרמו חששו. בן היה לך שחי את חייו עד תוםם. אין הקב"ה סופר שנותיו של אדם כדרך שאנו סופרים. ספרה אחרת לו וחשבון אחר לו. בחשבונו של מקום לפעמים שעשה אחת שחוי אדם כראוי עולה כדי מהה שנה. "בן היה לך שבא לעולם ללא חטא יצא לאחטא" - ופקדונך הוחזר שלם. אמר לו רבן יוחנן לרבי אלעזר: "נחוותני כדרך המנוחים". למדנו מכך שגם צריכה להיות דרך המנוחים הנכונה, לראות נחמה בהשנת הפקדון כשהוא שלם. כל אלו שמשרו נפשם למען תקופת המדינה ולמען המשך חי' כלל ישראל, הם בבחינת פקדון שזכינו ליהנות ממנו תקופה קצרה. "תקופה קצרה" בעינינו - שהיא תקופה שונה בחשבונו של מקום. עליהם ניתן לומר כי לא רק ש"יצאו ללא חטא" - אלא חזו לבעל הפקדון בקדושה ובטהרה. **תaea נשמתו צורה בצרור החיים.**

מתוך דברי פרופ' יעקב רוזנברג, שנאמרו ביום ה"שלושים"

...אופי הלימודים באוניברסיטה, בשונה מהישיבה או התיכון, אינו מאפשר למורים ולמורים להכיר את תוכנות התלמידים. אף על פי כן, **יהושע זל** צד את עיניהם כבר בשנה הראשונה. ואם צד עיניהם: היוו אומר שהיה משופע שפע רב בשתי תוכנות אלה: **הקשרן** והחסד. הוא היה בעל-קשרן יוצא מהכלל... קראנו לו "אלפניך" (דהיינו: תלמיד שככל ציוויל המ "א"), שהוא מקובל של מושג העילוי בישיבות. הוא האליח לפטור את הבעיות הסבוכות ביותר שניתנו לו בתרגילים או בבחינות.

והוא היה בעל חסד - לא הסתפק בידיעתו שלו, אלא עזר לחלשים ממנו ושיתף אותו בידיעותיו שלו.

בתפילת שמונה-עשרה אמר מונימ מעשי של הקב"ה: "מכלכל חיים בחסד, מהיה מותים ברוחמים ובבם, סוכך נופלים ורוף חולמים...". על כל המעשים לא נאמר מהי התכוונה בעזירתה ועשה הקב"ה מעשי, פרט לככללת החיים (ולחחיות המתמטים). לימדה אותנו התפילה, אתם המצוים להדק במעשי של הקב"ה, דעו כי כלכלת חיים - דורשת חסד; אכן, כדי להצליח בתחום הכלכלת נוכחזה מידת החסד.

יהושע זל היה משופע בתוכנות הללו ואילו זכינו, היו תוכנותינו אלו מביאות אותנו לפיסגה; והוא הוא עוזר וمسייע למדינת ישראל בפיתוח כלכלתה... אין לנו הרבה כמותו ועל כן צריך לנו על דabdין ולא משתכחין.

MUNICIPALITY
OF BENEI-BERAQ
P.O.B. 2

טל: 6-783121 phone 783121-6

עיריית בני-ברק
ת"ד 2

בשבוגה נא לשוביג
בשבוגה נא לשוביג
In reply please quote

מספר

לשכת ראש העירייה

ב"ה, א' ספטמבר 1974
24 ביגזואר 1974

לכבוד
משפחה רזמייבש,
בג' – ב' ג'.
משפחה יקרת,

אבי מרגלים חובה קדושה להביע לכם את השתתפותם בצערכם
העפרק ותנחומי הכנינים ברגע

יקירכם חידום וברשותם הי"ד

במלחמה זאת הצליר הבוגרים היקרים בוגרים וברגעים את חרות
ישראל וקיומו. אכן פסוק הכאב והצפר אורלם גדור הגארון.

על הגבורים של דרכם זה ארדרים חכמים: "גדולים צדים
במיתם יותר מחייהם" שאכן קדשו את חייהם וחתלו לחירות – חייהם נצחים,
בפי שגאים: "בדיקים ירושבים בגן פדן טרותיהם בראשיהם ובגביהם מדין
השכינה".

יחד עם כל בית ישראל נבgi תפילה שבגי יקרים אלה יתирו
שליחי הגרלה ובזכותם יבראו השלים לארכזנו ויקיימים הפסוק: "רכתנו חרבאות
לאתרים וחנידותיהם למדמורות, לא ישא גדי אל גורי הרב ולא ילמוד עוד
מלחפה".

ובביסטר ארצנו ועתידי קירכם תפזאר בחומרים לאסוגכם הגודל
וזכרו יקירכם לא ימוש מאתגו לפולמי פד.

ברגשי הוקמה והערכה,
י. ר. /
ישראל גוטלביב
ראש הפקידיה.

טופות נעות

טופות נעות בעקביו הזמן,
בצירי המסע הארוך,
המתמשך מלב מדבר אל ליבי.
"עכבייש"... "לכסיקון"... "טרטור".

טופות נעות,
לכשות ערונות מדבר,
מתגלגל שיכור מדים.
להשקייט זעקת ברזול,
מווטל בצדדי דרכים.
לטשטש עקבות רגלי -
באחרון לילותיהם מהלכים.

ביסוד האדם -
יכסה האל, פשיי האדם.
אשרי הסופה, ואשרי העפר.

אות מלחתם يوم הכיפורים

צייצן לכטמ"ר רזמייבש (פוזשוויז) וזייפ יהושע זיל
אשרנטל חלק בהגנת העם והמולדה

צבא הגנה לישראל

וותזרני חיל למלחה תבריעץ קמי תחתני (שמואל ב, כב, מ')

רואי בעבודות-קסם.

נמלאו כ"ג אביבים, חסר יום, והונה סערה עצומה התחללה מפרקת סלעים, וגם את הסלע ששמו חיים יהושע. זאבי טרכ התנפלו לטרפנו. שירוי דמנו אשר נשארו מאושוויז בירה תיאבונם. וחיים יהושע יקירנו יצא עם חבריו, להגן עלינו בגופו ושם, מעבר לחולות המדבר, כרע ונפל. כגבור על הגנת ארצם ובני-משפחותינו.
יהי זכרו קדוש וברוך.

כתב ע"י הדוד יהודה נחשוני ביום השנה הראשון לנפילתו

איך נפלו גיבורים

כשמש השוקעת בעלתת צהרים, כן שקע אוור הטהו, בשנות אביביו היפות כמה תקוות תליתנו כלונו בו. כמה מבשר-טובות היו אירוחי-ימוי. הוא נבט כפרת, הצמיח צץ ועשה פרי תפארת בתורה, בחכמה ובכל אשר עסך כל ימי נעוריו, חייר של רחמים, כחוט של חסד היה משוך על פניו. היה אהוב לשמיים ונחמד לבריות, גדול כעץ העין על יובל מים, של חזרים ושבות השתלים, השתכלל והעללה בכל המובנים. אחרי שנות הגות בישיבות לשותחת רבותי ורعيו, בחר לו דרכו לשרת בצבא. כמה השקעות השקיעו בו הורי, בכל שלבי התקדמותו. כמו אהבה הרעיפה עלי, יותר מכל הבנים, כאלו ניחש הלב, את האחראית הטראנגית. וגם הוא כמה נצמד אל ההורים, אל בני המשפחה. ובהיכנסו בכלל ליל-שבת אל ביתנו, מה הפיקו פניו חן, ומה אוור עיני, כדי שאומר: אני עוד אתכם.

היצמדות זו אל בית-הורים הייתה גם נפשית ורוחנית. שמר על מורשת אבות, בצורה מיוחדת. אף בהיות חיל קבוע תפילהו בבית-מדרשו של האדמו"ר מספינקא שליט"א, בהבינו כי בכך הוא מוכשר מסורת של מאה שנה במשפחתנו. ואותו הדבר אחרי גמלו את שירותו הצבאי, והשתלם באוניברסיטה כראיה-חובן. כל מוריו התפללו על כשור תפיסתו, ועל מדתו הנעלמת, תמהו על עקביותו בהליךינו המסוריות והדתיות עליו אפשר להגיד, כי לא השתנה מסכת חייו הטהורה משלנות ילדות, ועד אשר חזר להגיא לעשרים ושלושה אביבים. הוא היה ונשאר הילד הטוב, בעל הפנים המחייב, הטהור במעשי ומידותיו, במוחצת התשעים רק התאחדו המידות. רק עמקו הכיושים. רק התרחבה הבינה, וזאת השתקתי בפניו המארות, מפיקות החן. חן-הילדות היה ונשאר בישוט, ומשן את

אתה יודע...

אתה יודע רזי עולם,
ומתר כל חי לך גליו ידוע;
אתה החופש חורי ללבם,
ידעת העלם ההוא הצנוו.
אתה יהידי שומע קולם,
בחשבר הcad אל המבע;
ואוסף אליך אחרונות נשימותם,
מן הגוף החרוך הקרווע.
אתה לבודך זכר את כולם,
בhimog באנווש כאב וגענו;
נצרחו עימך בסתר אי שם,
לפוקדו במועד הנכוון הקבוע.

השוני להרשות-חאים
ב"ר מאיר-אבי ורבקה
כ' השוני השל"ד
בסיני

ח'ים יהושע רזמייבש ה'יז'

הובא לקבורה לאחריו גופתו

ונפל במלחמות ים הרים בחווית הדרום

ח'יל מילואים היה שוחר הובא
לקבורה ואלה גופתו

ח'יל מילואים ושם יהושע רז
מייבש, נסיך נג'יב, רב-רב, מפקד
מלוחם, מושל הרטויום, מפקד ר'...
את הלום מושל, מלך קידריה ברא
תעלון, קומס פון פ' מפקדים לא-
ונדר במלוכם מצטיין כשייג'י...
המייה שחורה נן, נן, נעל מה...
לודו, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי...
על אף שג' האורו אושע, הש...
מג'ים נסיך, ג'ר, ג'ר, ג'ר, ג'ר...
לודו, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי...
צ'ריה, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי...
הספנות הגדולה יוכת... סבנה...
צ'ריה, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי, צבאי...
לוד הדר הדר הדר דראט... דראט...

ח'יל מילואים הובא

הלויה בננו ואחינו
ח'ים יהושע ה'יז'
בנברוק
נספל על טבח הנם והארה...
התקים היה... בטהר ר'... טחורי 16 בנירובק, וכא... להלמה הובאה...
צ'ריה טאל.
המשפה המתאבלת

ELTEMETTÉK CHÁJIM JERÓSUÁ NÁCHSONI- RÉZMUVÉS HŐSIHALOTT

A csatorna nyugati oldalán esett el — Vasárnapig
eltüntetek számított

A király sauli temeté katonai rovarezség faciai, katonai részlegben tennap a viharos tek, rabbik, kibővödő pártok időjárás ellenére többször föl és vásári infázékok meghibrottni gyászolt tömeg kísérte tainak néps esoptora.

A sündi Samuel Solomon szüldesztő katonai rabbi tarto evács beszedet és azon reménynek adott kifejezést, hogy a haború áldozatai meghozzák a bóni hősteseti recitált. Az El Mále Rákhámm imád Euchman főbörzsömerest recitálta.

A elegett katona 23 évet. Elszületésnapján. Tiszt hó 22-én karta halálát sehet, amikor ezen ellenére rakéta eltalálta a tanítót, amelyben szolgált. Vele engült további két katona esett el és csak a tanácsnokság menekeült meg. A haború által elhűtött vánított Chájim Jerosuá Nachsoni és csak vasárnap agnosztikáluk vélegesen hosszas vizsgálatok után.

A hőshalott apja Cvi Nachsoni Rézmiives a bné-bráki munkásának hőszívűsége, akinek fivére Johnny Nachsoni Rézmiives, a Szárm valicsos napjai feszkereskője. A Rézmiives eszéjára megvárt szárazasával.

ח'יל מילואים לאחריו גופה

היל מילואים ושם יהושע רזמייבש
בקבורה לאחריו גופה

וירטוס-הונגריאני נברוק, טול

הונגריה, 23. 1. 1945.

